2020

SANSKRIT

(General)

Paper: 6.1

Full Marks: 80

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Answer the following questions:

1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) How many parts are found in the 'दशकुमारचरितम्'?

'দশকুমাৰচৰিত' গ্ৰন্থখনত কেইটা বিভাগ আছে?

(b) Write one special feature of the Sanskrit prose literature.

সংস্কৃত গদ্য-সাহিত্যৰ এটা মুখ্য বৈশিষ্ট্য লিখা।

(c) Who is the father of राजवाहन? ৰাজবাহনৰ পিতৃ কোন?

- (d) Who is अवन्तिसुन्दरी? অৱন্তিসুন্দৰী কোন?
- (e) Who is the king of the city called বদ্যা? চম্পেশ্বৰ কোন ?
- (f) ''देव! दृष्टिदानेनानुगृह्यतामयमाज्ञाकरः।''
  Who is addressed as देन here?
  'देशाত 'দেব' বুলি কাক সম্বোধন কৰা হৈছে?
- (g) गद्यं कवीनां ____ वदन्ति।
  Fill up the gap.
  थामी ठाँरे পृबग कवा।
- (h) Who is the writer of the 'साहित्यदर्पणः'? 'সাহিত্যদৰ্পণ'ৰ ৰচয়িতা কোন ?
- (i) Define the figure called उपमा.
  উপমা অলঙ্কাৰৰ লক্ষণটো লিখা।
- (j) Name a Sanskrit commentary of 'साहित्यदर्पण'. 'সাহিত্যদৰ্পণ'ৰ এটা সংস্কৃত টীকাৰ নাম লিখা।

Answer the following questions : 2×5=10
 তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Write any two features of the character of Rajavahana.
   ৰাজবাহনৰ চবিত্ৰৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
- (b) Write equivalent Sanskrit words of the following (any two):
  তলত দিয়াবোৰৰ সংস্কৃত প্ৰতিশব্দ লিখা (থি কোনো দুটা):

श्रुत्वा ; अभाषत ; अङ्गना ; पादपद्म।

- (c) ''सहस्व वासु, मासद्भयम्''
  Who is the speaker here? To whom the statement has been made?
  ইয়াত বক্তা কোন? উক্তিটো কাক কোৱা হৈছে?
- (d) "কথ समस्त एष मित्रगणः समागतः?"

  Who are indicated as मित्रगण here?

  ইয়াত 'মিত্ৰগণ' বুলি কাক কাক বুজোৱা হৈছে?
- (e) What are the two main divisions of the figure उपमा?
  উপমা অলঙ্কাৰৰ প্ৰধান ভাগ দুটা কি কি?

3. Write about राजवाहन as you find him in your prescribed text of 'दशकुमारचरितम्'. 5 'দশকুমাৰচৰিত'ৰ তোমাৰ পাঠ্যাংশত পোৱা অনুসৰি ৰাজবাহনৰ বিষয়ে লিখা।

4. Translate any *one* of the following : 5
তলৰ যি কোনো এছোৱা অনুবাদ কৰা :

- (a) तुमुले चास्मिन्समयेऽनियन्त्रितप्रवेशाः 'किं किम्' इति सहस्रोपसृत्य विविशुरन्तर्वंशिकपुरुषाः। ददृशुश्च तद्वस्थं राजकुमारम्। तद्नुभावनिरुद्धनिग्रहेच्छास्तु सद्य एव ते तमथं चण्डवर्मणे निवेदयांचक्कः।
- (b) ''स च तद्दुहितर्यम्बालिकायामबलारत्नसमाख्यातायामितमात्रा-मिलाषः प्राणैरेनं न व्ययूयुजत्। अपि त्वनीनयदपनीताशेष-शल्यमकल्यसंधो बन्धनम्। अजीगणच गणकसंधैः अद्यैव क्षपावसाने विवाहनीया राजदुहिता'' इति।
- 5. ''दण्डिनः पदलालित्यम्''
  Discuss the statement.

  उक्टिটো আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Write the speech of सुरतमञ्जरी. সূৰতমঞ্জৰীৰ উক্তিটো লিখা। 6. Answer any two of the following : 10×2=20তলৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Write a note on the रूपक अलङ्कार.ক্পক অলঙ্কাৰৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।
- (b) Distinguish between the figures उपमा and उपमेयोपमा.

  उपमेयोपमा.

  उपमेयोपमा अनुकारक माज्य शार्थका निया।
- (c) Show the different varieties of उत्प्रेक्षालङ्कार. উৎপ্ৰেক্ষা অলম্বাৰৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰবোৰ দেখুওৱা।
- Define and illustrate (any one):
   উদাহৰণসহ লক্ষণ লিখা (যি কোনো এটা):
   इष्टान्त; अर्थान्तरन्यास; विभावना।
- 8. Determine and discuss the figure of speech in the following verses (any one):

  তলৰ শ্লোকত প্ৰয়োগ হোৱা অলঙ্কাৰটো নিৰূপণ কৰা আৰু আলোচনা কৰা (যি কোনো এটা):
  - (a) राजीविमव राजीवं जलं जलिमवाजिन। चन्द्रश्चन्द्रः इवातन्द्रः शरत्समुदयोद्यमे॥

20A/675

(Continued)

20A/675

(Turn Over)

- (b) इदं किलाव्याजमनोहरं वपुस्तपःक्षमं साधियतुं य इच्छिति। ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया शमीलतां छेत्तुमृषिर्व्यवस्यित॥
- 9. Elucidate the idea contained in the following verse:

তলৰ শ্লোকটোৰ ভাৱাৰ্থ লিখা:

केयूरा न विभूषयन्ति पुरुषं हारा न चन्द्रोज्ज्वलाः न स्नानं न विलेपनं न कुसुमं नालंकृता मूर्धजाः। वाण्येका समलंकरोति पुरुषं या संस्कृता धार्यते क्षीयन्ते खलु भूषणानि सततं वाग्भूषणं भूषणम्॥

Or / অথবা

Read the following passage and answer the questions:

তলৰ অনুচ্ছেদটি পঢ়ি প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া:

अस्ति कस्मिंश्चित्समुद्रोपकण्ठे महाजम्बुपादपः सदाफलः। तत्र च रक्तमुखो नाम वानरः प्रतिवसित स्म। तत्र च तस्य तरोरधः कदाचित् करालमुखो नाम मकरः समुद्रसिललात् निष्क्रम्य सुकोमलवालुकासनाथे तीरोपान्ते न्यविशत्। ततश्च रक्तमुखेन स प्रोक्तः — ''भोः भवान् समभ्यागतोऽतिथिः। तद् भक्षयतु मया दत्तानि अमृततुल्यानि जम्बुफलानि।'' एवमुक्त्वा तस्मै जम्बुफलानि ददौ।

(a) जम्बुपादपः कुत्र आसीत्?

- (b) तीरोपान्ते कः न्यविशत्?
- (c) 'पादप' इति पदस्य कोऽर्थः?
- (d) कः कस्मै जम्बुफलानि अयच्छत्?

***

10